

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-01-31

Diarienummer 0275/22

Handläggare

Daniel Klaminder

Telefon: 031-368 65 08

E-post: daniel.klaminder@intraservice.goteborg.se

Återrapportering av uppdrag att informera förvaltningens anställda om grundlagens meddelarfrihet och meddelarskydd

Förslag till beslut

I nämnden för Intraservice föreslå kommunfullmäktige besluta:

1. Godkänna återrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige 2022-05-19 § 12 att informera förvaltningens anställda om meddelarfrihet och meddelarskydd förklaras slutfört.
2. Godkänna återrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige 2022-05-19 § 12 om att informera att förvaltningens anställda är välkomna att vid identifierade brister kontakta politiker förklaras slutfört.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-19 § 12 att ge uppdrag till nämnder och styrelser i Göteborgs Stad att informera sina anställda om meddelarfrihet och meddelarskydd enligt svensk grundlag. Nämnden för Intraservice beslutade 2022-08-25 § 164 att ge förvaltningsdirektören i uppdrag att genomföra kommunfullmäktiges uppdrag. I detta ärende redovisas de åtgärder och aktiviteter som förvaltningen vidtagit utifrån uppdraget. Under hösten och vintern 2022–2023 har förvaltningen vidtagit en rad åtgärder utifrån uppdraget från kommunfullmäktige. Dessa är följande: information på intranätet till medarbetare och chefer, information och dialogmaterial till förvaltningens chefer och arbetsplatsträffar, information till verksamheternas ledningsgrupper. Nämnden har att ta ställning till om uppdraget kan förklaras slutfört.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Åtgärder och insatser utifrån kommunfullmäktiges uppdrag har kunnat genomföras inom befintlig budgetram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Meddelarfrihet innebär att alla människor har rätt att ta kontakt med massmedia, en journalist eller en författare för att lämna uppgifter för publicering.

Meddelarfriheten skyddas av två av Sveriges grundlagar; tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Tryckfrihetsförordningen ger rätt att meddela uppgifter i tryckt skrift såsom tidningar och böcker medan Yttrandefrihetsgrundlagen ger en motsvarande rätt att meddela uppgifter i radio och tv-sändningar och vissa liknande kommunikationsmedel.

Offentligt anställda omfattas även av så kallat meddelarskydd, det vill säga av efterforskningsförbud och ett förbud mot repressalier från sin arbetsgivare.

Meddelarfriheten utgör en viktig del av varje myndighets transparens gentemot allmänheten, och är en förutsättning för att visselblåsare ska kunna uppmärksamma missförhållanden och oegentligheter.

Samverkan

Ärendet har samverkats med de fackliga representanterna i Förvaltningens samverkansgrupp 2023-03-23

Bilagor

Kommunfullmäktige 2022-05-19 § 12

Bildspel 21 mars 2023

Skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-19 § 12 att ge uppdrag till nämnder och styrelser i Göteborgs Stad att informera sina anställda om meddelarfrihet och meddelarskydd enligt svensk grundlag. Detta ärende redovisar förvaltningen för Intraservice åtgärder och insatser utifrån ovan nämnda uppdrag.

Bakgrund

Via yrkande från D, M, L, C och S beslutade kommunstyrelsen 2022-03-31 att föreslå kommunfullmäktige att ge samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad uppdrag att informera sina anställda om grundlagens meddelarfrihet och meddelarskydd. Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-19 § 12 att anta kommunstyrelsens förslag. Av kommunfullmäktiges beslut framgår:

1. Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att tillse att alla anställda informeras om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden.
2. Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker.

Nämnden för Intraservice beslutade 2022-08-25 § 164 att ge förvaltningsdirektören i uppdrag att genomföra kommunfullmäktiges uppdrag att informera Intraservice anställda om grundlagens meddelarfrihet och meddelarskydd.

Förvaltningens åtgärder och aktiviteter

Under hösten och vintern 2022–2023 har förvaltningen vidtagit en rad åtgärder utifrån uppdraget från kommunfullmäktige. Dessa redovisas nedan.

Information på intranätet till medarbetare och chefer

I december 2022 lämnades information på intranätet till Intraservice anställda om rättigheten till meddelarfrihet och möjligheten att anmäla missförhållanden i kommunen. Tillsammans med denna information bifogades även en informationsfilm som beskrev rättigheter och skyldigheter kopplade till meddelarfrihet och meddelarskydd.

Information till förvaltningens chefer och arbetsplatsträffar

Via kommunikationskanalen Chefsnytt har förvaltningens chefer fått information och material som behandlar meddelarfrihet och meddelarskydd. Materialet har varit anpassat för att kunna tas upp på förvaltningens arbetsplatsträffar (APT) och ligga som underlag för dialog mellan medarbetare och chefer.

Informationsmaterialet går igenom hur sekretess och tystnadsplikt står i förhållande till lagstiftningen om meddelarfrihet och yttrandefrihet. Syftet med materialet har varit att ge förvaltningens alla medarbetare och chefer en

grundläggande förståelse för vilka rättigheter och skyldigheter man har som anställd i Göteborgs Stad. Enligt informationen som skickats ut ska varje chef ta upp informationsmaterialet och föra dialog i ämnet på enhetens APT senast i mars 2023.

Information till verksamheternas ledningsgrupper

Ledningsgrupperna på förvaltningens olika verksamhetsområden (VLG) ges information av HR-avdelningen om regelverk och förhållningssätt rörande meddelarfrihet och meddelarskydd. Denna information ligger i linje med den information som kommunicerats till förvaltningens arbetsplatsträffar.

Styrdokument för hantering av uppföljningsärenden

För att dokumentera Intraservice processer och arbetssätt för hanteringen av uppföljningsärenden¹ har förvaltningen upprättat ett styrdokument.

Styrdokumentet Anvisning för hantering av uppföljningsärenden beskriver hur uppföljningsärenden hanteras centralt i kommunen och hur den egna förvaltningens handläggning ska gå till när ett uppföljningsärende riktas till Intraservice.

Anvisningen syftar även till att uppfylla det krav som framgår av 5 kap 6 § i lag om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (2021:890). I detta lagkrav framgår att ”verksamhetsutövaren ska skriftligen dokumentera sina interna rapporteringskanaler och förfaranden”.

Förvaltningens bedömning

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag från 2022-05-19 § 12 har förvaltningen vidtagit en rad aktiviteter och åtgärder. Aktiviteterna har genomförts genom förvaltningens kompetenser och resurser inom kommunikation, juridik och HR.

Förvaltningen ser att genomförda aktiviteter gett avsett resultat samtidigt som framtida insatser kommer att behövas för att bibehålla kunskapsnivån hos förvaltningens anställda.

Förvaltningens föreslår att nämnden för Intraservice betraktar uppdraget från kommunfullmäktige 2022-05-19 § 12 som slutfört.

¹ Uppföljningsärende är benämningen på det som tidigare kallats ”visselblåsartips”. Uppföljningsärenden kommer in via rapporteringskanal som hanteras av stadsledningskontoret.

Daniel Klaminder
Nämndsekreterare

Patrik Skog
Kanslichef

Charlotta Öh Brorsson
HR-chef

Peter Söderström
Förvaltningsdirektör